U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **B. B.**, zastoupený Ing. Bohumilem Matějovským, advokátem se sídlem Mírovka 104, Havlíčkův Brod, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 4. 2010, č. j. 61 Az 37/2008 - 19,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 27. 4. 2010, č. j. 61 Az 37/2008 – 19, zrušil rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „stěžovatel“) ze dne 6. 5. 2008, č. j. OAM-336/VL-07-19-2008, kterým byla zamítnuta žádost žalobce (dále jen „účastník řízení“) o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu je nutné vykládat tak, že jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, pokud žadatel neprokáže opak. Nicméně pokud žadatel přesvědčivě prokáže, že mu hrozí v zemi původu pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo skutečné nebezpečí vážné újmy, je stěžovatel povinen zabývat se i jeho tvrzeními podle ust. § 12 a § 14a zákona o azylu, a případně azyl či doplňkovou ochranu udělit. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 – 78, v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu je správní orgán povinen se v odůvodnění vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. Platí tedy, že zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu nezbavuje správní orgán povinnosti zabývat se otázkou, zda žadatel o mezinárodní ochranu nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Na základě shora uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že stěžovatel ve správním řízení správně zamítl žádost účastníka řízení jako

zjevně nedůvodnou, když u něj byly naplněny všechny tři podmínky třístupňového testu (hrozila mu deportace; o udělení mezinárodní ochrany mohl požádat dříve a z jeho postupu je patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal „pouze“ s cílem vyhnout se tomuto hrozícímu vyhoštění, když sám několikrát ve správním řízení uváděl, že žádost o mezinárodní ochranu podal s cílem zlegalizovat si v České republice pobyt poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění, do vlasti se nechce vrátit, protože by se tam neměl dobře a jeho práce by nebyla dostatečně ohodnocena), avšak v odůvodnění svého rozhodnutí se nevypořádal s otázkou možného udělení doplňkové ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78) a zatížil tak svoje rozhodnutí vadou, pro kterou krajský soud rozhodnutí stěžovatele zrušil jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s.ř.s., v níž namítal, že rozhodoval plně v souladu s ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu. Toto ustanovení bylo (nejprve jako § 16 odst. 1 písm. k) a posléze jako § 16 odst. 2) vtěleno do zákona o azylu jako prostředek k zabránění zneužívání azylové procedury. V souladu s čl. 9 písm. e) Rezoluce o zřejmých neopodstatněných žádostech o azyl, jež byla schválena ministry členských států Evropských společenství, odpovědných za migraci, v Londýně dne 30. 11 a 1. 12. 1992, došlo k zakotvení možnosti posuzovat snahu odvrátit hrozící správní vyhoštění prostřednictvím řízení o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou ve zrychleném řízení. Cílem bylo podle důvodové zprávy k zákonu č. 2/2002 Sb. *„zrychlení řízení v těch případech, kdy je zřejmé, že cizinec nesplňuje podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu“*. Předmětné ustanovení je konformní i s čl. 23 odst. 4 písm. j) a čl. 28 odst. 2 Směrnice Rady č. 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (dále jen „procedurální směrnice“). Ta opravňuje členské státy považovat žádost za zjevně nedůvodnou, pokud tak stanoví vnitrostátní předpisy. Kardinálním problémem je soudem vyslovená povinnost posuzování doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu při zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné. Stěžovatel považuje tento požadavek za odporující zákonu, neboť povinnost zkoumat existenci možné hrozící vážné újmy podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu ukládá tento zákon správnímu orgánu jen v případech postupu podle ust. § 16 odst. 1 písm. e) a f). Stěžovatel poukázal na to, že pokud by bylo úmyslem zákonodárce uložit stěžovateli povinnost zkoumat existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany i v případě posuzování podle ust. 16 odst. 2 citovaného zákona, nepochybně by tato povinnost byla součástí zákonného textu. Tak tomu ovšem není a ukládání povinností zabývat se doplňkovou ochranou při posuzování podle citovaného ustanovení nemá tudíž žádnou oporu v zákoně a je jeho překročením. Stěžovatel dále poznamenal, že k aplikaci ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu existuje rozporná judikatura Nejvyššího správního soudu, když tuto situaci ve svých rozhodnutích nazývá „judikatorním rozkolem“ (usnesení ze dne 29. 9. 2009, č. j. 4 Azs 51/2009 – 65). U cizinců, jejichž žádost o udělení mezinárodní ochrany byla zamítnuta podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, je zásada non-refoulement naplněna v rámci posuzování důvodů znemožňujících vycestování podle ust. § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Stěžovatel rovněž upozornil, že úprava obsažená v citovaném ustanovení odpovídá úpravě ust. § 14a zákona o azylu. Závazné stanovisko vydává stěžovatel, a proto by se jednalo o nežádoucí

duplicitu, neboť by o stejné věci rozhodoval dvakrát. Závazné stanovisko není samostatným správním rozhodnutím, ale správním aktem, jímž je podmíněno vydání rozhodnutí ve věci samé. Je přezkoumatelné v rámci odvolacího řízení a jako podklad správního rozhodnutí o vyhoštění podléhá i soudnímu přezkumu. Podle stěžovatele ze žádného pramene práva nevyplývá nutnost dvojího posuzování téže věci. Opačný výklad by byl v rozporu se smyslem a účelem institutu zjevně nedůvodných žádostí, kdy „*výsledkem může být nepodložená likvidace možnosti zamítnout zjevně neopodstatněné žádosti o udělení mezinárodní ochrany v souladu s evropskými směrnicemi a zákonem o azylu...*“. Stěžovatel je přesvědčen, že účastník řízení podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Posuzování hrozící vážné újmy bylo součástí řízení o správním vyhoštění a stěžovatel se k němu opakovaně vyjádřil ve svém závazném stanovisku pod č. j. MV-343-623/OAM-2008 ze dne 30. 3. 2008 a č. j. MV-343-893/OAM -2008 ze dne 29. 4. 2008, a je tímto vázán. Stěžovatel shledává nepřípustnou retroaktivitu v odkazu na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 – 48, a ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 – 78, neboť správní rozhodnutí bylo vydáno před vydáním těchto rozsudků. Stěžovatel vyjádřil nesouhlas s pokynem krajského soudu, aby znovu rozhodl o nároku, jelikož v případě mezinárodní ochrany nelze o nároku hovořit. Závěrem stěžovatel uvedl, že kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. V posuzované věci se jedná o otázku dosud plně neřešenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Zároveň se kasační stížnost dotýká právních otázek, které jsou dosavadní rozhodovací praxí řešeny rozdílně, přičemž i Nejvyšší správní soud konstatoval, že se jedná o judikatorní rozkol. V rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 107/2008 - 78 není obsažen názor na duplicitu posuzování existence hrozící vážné újmy, stejně tak není judikaturou postižena existence závazného stanoviska podle ust. § 120a zákona o pobytu cizinců. Pokud cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, stěžovatel nepovažuje zkoumání doplňkové ochrany za pojmově možné. Existence důvodů podle ust. § 14a zákona o azylu totiž vylučuje řešení případu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

Účastník řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti sdělil, že krajský soud v jeho věci rozhodl citlivě a správně poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 – 78.

Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. . 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, na jehož odůvodnění na tomto místě pro stručnost odkazuje.

V odůvodnění rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59 (www.nssoud.cz), Nejvyšší správní soud připustil, že „*i v případě, kdy je stěžovatelem Ministerstvo vnitra, lze považovat kasační stížnost za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. Přijatelnost by byla konstatována bez ohledu na to, že by takovým pochybením krajský soud zásadně nemohl*

zasáhnout do hmotně-právního postavení stěžovatele (Ministerstva vnitra). Trval-li by totiž Nejvyšší správní soud striktně na podmínkách uvedených ve výše citovaných usneseních pod bodem 4, odmítal by veškeré kasační stížnosti podávané Ministerstvem vnitra z důvodu postupu krajského soudu v rozporu se zákonem, či ustálenou soudní judikaturou, jako nepřijatelné, neboť by neshledal dopad tohoto pochybení krajského soudu do hmotně-právního postavení Ministerstva vnitra. Takový přístup by dozajista nebyl žádoucí. V zájmu zajištění zákonného, spravedlivého a předvídatelného rozhodování soudů je tedy třeba v případě, že krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu nebo pokud hrubě pochybil při výkladu hmotného a procesního práva, považovat kasační stížnost podanou Ministerstvem vnitra za přijatelnou. Ostatně respektování právního názoru krajského soudu ministerstvem v dalším řízení jistě může mít dopad i na postavení žadatele o azyl i na aplikaci zákona v obdobných azylových případech".

Nejvyšší správní soud však v dané věci neshledal v postupu krajského soudu pochybení, tím méně pochybení zásadní. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje v daném případě dostatečná vodítka pro posouzení věci. Tvrzení stěžovatele, že se kasační stížnost dotýká otázek, jež jsou dosavadní rozhodovací praxí řešeny rozdílně, není opodstatněné.

Nejvyšší správní soud poukazuje v této souvislosti např. na rozsudek ze dne 25. 3. 2010, č. j. 5 Azs 4/2010 – 122, a dále na rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 28. 1. 2008, č. j. 1 Azs 96/2006 - 80, v němž vyslovil závěr, že „*ustanovení § 28 zákona o azylu, ve znění účinném do 31. 8. 2006, je nutno vyložit tak, že pojem „rozhodnutí o neudělení nebo odnětí azylu" zahrnuje také rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné (§ 16 zákona). V tomto případě byl správní orgán povinen rozhodnout též o překážce vycestování*". Rozšířený senát v tomto rozhodnutí zvrátil dosavadní judikaturu správních soudů, podle níž nebyl správní orgán při vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné povinen rozhodnout výrokem o překážkách vycestování. S ohledem na skutečnost, že institut překážek vycestování byl od 1. 9. 2006 „nahrazen" institutem doplňkové ochrany, je zřejmé, že i poté by měla správnímu orgánu zůstat povinnost zabývat se dodržením zásady non-refoulement ve smyslu čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, resp. doplňkovou ochranou v případech zjevně nedůvodných žádostí z hlediska udělení azylu.

V odůvodnění rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78 Nejvyšší správní soud jednoznačně vyjádřil právní názor, že „*ani naplnění těchto tří podmínek nemůže správní orgán zbavit povinnosti zabývat se tím, zda žadateli nehrozí při návratu do země původu závažná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Jinými slovy i v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu je správní orgán povinen se v odůvodnění přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. Nepostačí totiž pouhé zdůvodnění toho, že byly splněny podmínky § 16 odst. 2 zákona o azylu – jestliže byla žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nedošlo ve smyslu § 28 odst. 2 zákona o azylu k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany. Podle téhož ustanovení má v tomto případě správní orgán povinnost své rozhodnutí zdůvodnit ve vztahu k oběma formám ochrany: zatímco však odůvodnění ve vztahu k neudělení azylu postrádá smysl tam, kde nejsou žádné azylově relevantní důvody tvrzeny, s otázkou doplňkové ochrany má správní orgán povinnost se vypořádat vždy a sám*

z úřední povinnosti zjistit (ze zpráv o zemi původu a jemu dostupných databází), zda skutečně žadateli nehrozí závažná újma v případě návratu do země původu. Ze zásady non-refoulement totiž vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy, přičemž k této povinnosti se musí vázat i povinnost státu zjistit si příslušné skutečnosti, které k aplikaci této zásady nutně vedou. K zajištění zásady non-refoulement tedy musí správní orgán vyvinout přiměřenou aktivitu i z moci úřední. Rozsah vyhledávací aktivity přitom bude dán povahou vážné újmy, jež by mohla žadateli o mezinárodní ochranu v případě navrácení do země původu hrozit. Inspirovat se přitom lze již vícekrát zmiňovaným rozsudkem Soudního dvora Evropských společenství ve věci Elgafaji, z nějž (a z povahy § 14a odst. 2 zákona o azylu a čl. 15 kvalifikační směrnice) vyplývá, že v případech hrozby uložení trestu smrti nebo popravy, nebo mučení, nelidského, ponižujícího zacházení či trestání jde o specifickou újmu určitého druhu, jež bude vyplývat z tvrzení a konkrétní situace žadatele o mezinárodní ochranu. V případě nerozlišujícího násilí během vnitrostátního nebo mezinárodního konfliktu jde naopak o vážnou újmu obecnějšího charakteru, jež nevyžaduje předložení důkazů, že v ohrožení je konkrétně žadatel sám, a jejíž existence může být v určitých případech považována na prokázanou. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v případě závažné újmy podle § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu, je správní orgán povinen se jí zabývat, je-li žadatelem o mezinárodní ochranu namítána, nebo vyjde-li najevo jinak v průběhu řízení. Pokud žadatel v tomto ohledu nic netvrdí a v průběhu řízení se žádná informace o možné vážné újmě neobjeví, nemusí její případnou existenci správní orgán sám vyhledávat, avšak musí v odůvodnění svého rozhodnutí uvést, že hrozba vážné újmy nebyla v řízení tvrzena, ani nevyšla najevo. Vyšší nároky na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu je nicméně třeba klást v případě vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, neboť nerozlišující násilí během vnitrostátního nebo mezinárodního ozbrojeného konfliktu, zvláště dosahuje-li vysoké intenzity (viz Elgafaji bod 43 druhá odrážka), je skutečností objektivní, jejíž zjištění nevyžaduje složité zkoumání místní situace ve státě původu. Existenci či neexistenci nerozlišujícího násilí během vnitrostátního či mezinárodního konfliktu je proto správní orgán povinen v odůvodnění svého rozhodnutí vždy uvést a podepřít důkazy. Pokud jde o vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, musí správní orgán vážit, k porušení jakého mezinárodního závazku by mohlo dojít, a nelze tudíž apriorně vyloučit, že by tento závazek mohl mít objektivní charakter jako v případě § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Obecně však bude správní orgán při posuzování tohoto bodu vycházet z tvrzení žadatele a z řízení jako celku, a pokud porušení závazku neshledá, uvede to v odůvodnění svého rozhodnutí".

Podle ust. § 28 odst. 2 zákona o azylu neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany. Z citovaného ustanovení v kontextu s relevantní judikaturou Nejvyššího správního soudu nelze než dovodit, že v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné je stěžovatel povinen se v odůvodnění přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany, neboť byla-li žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nedošlo ve smyslu ust. § 28 odst. 2 zákona o azylu k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany.

V rozsudku ze dne 8. 9. 2010, č. j. 6 Azs 15/2010 - 82, se Nejvyšší správní soud zabýval podrobně vztahem ust. § 179 zákona o pobytu cizinců a § 14a zákona o azylu a dospěl k závěru, že stěžovatel má povinnost se k doplňkové ochraně vyjádřit v rozhodnutí o mezinárodní ochraně bez ohledu na to, zda obdobné posouzení již provedl v řízení o

správním vyhoštění, neboť i když jsou důvody znemožňující vycestování podle ust. § 179 zákona o pobytu cizinců a důvody pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu vymezeny shodně, odlišný je obsah ochrany cizince a jeho právní postavení v České republice podle obou institutů. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl: *„Stěžovatel uvádí správně, že čl. 28 odst. 2 procedurální směrnice umožňuje považovat i žádosti podle čl. 23 odst. 4 písm. j) procedurální směrnice (žádosti podané pouze proto, aby byl pozdržen nebo zmařen výkon dřívějšího nebo blížícího se rozhodnutí, které by vedlo k vyhoštění) za zjevně nedůvodné, je-li to stanoveno vnitrostátními právními předpisy. Vnitrostátním ustanovením je v tomto případě právě § 16 odst. 2 zákona o azylu. Článek 28 procedurální směrnice je ale nutno číst v celém jeho kontextu. Zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné umožňuje jen u „nedůvodných žádostí". Podle tohoto ustanovení „[v] případech uvedených v čl. 23 odst. 4 písm. b) a v případech* ***nedůvodných*** *žádostí o azyl, na které se vztahuje některá z okolností uvedených v čl. 23 odst. 4 písm. a) a c) až o), mohou členské státy považovat žádost za zjevně nedůvodnou, je-li to stanoveno vnitrostátními právními předpisy.". Nedůvodnou je podle čl. 28 odst. 1 procedurální směrnice „žádost o azyl [...], pouze pokud rozhodující orgán zjistil, že žadatel nesplňuje předpoklady pro přiznání postavení uprchlíka podle směrnice 2004/83/ES." Toto ustanovení je potřebné vykládat ve světle výše citovaného čl. 3 odst. 3 procedurální směrnice tak, že v případě, že stát zavede jednotné řízení, zahrnuje posouzení předpokladů pro „přiznání postavení uprchlíka" také posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany. Jinými slovy, při posouzení zjevné nedůvodnosti podle § 16 odst. 2 zákona o azylu je ve světle kvalifikační a procedurální směrnice potřebné posoudit také nedůvodnost žádosti ve vztahu k možnému udělení azylu nebo doplňkové ochrany (...) Na rozdíl od zákona o azylu však zákon o pobytu cizinců nestanoví, aby byl v řízení o správním vyhoštění nebo při vydávání závazného stanoviska obligatorně veden osobní pohovor, při němž by mohla osoba, jíž hrozí vyhoštění, podrobně rozvést veškeré skutečnosti svědčící o tom, že jí v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy. Tím jí je ovšem ztížena možnost uvést konkrétní důvody, které jí znemožňují vycestování. Rovněž z tohoto důvodu nelze vydání závazného stanoviska podle § 120a zákona o pobytu cizinců o případných důvodech znemožňujících vycestování cizince ztotožňovat s rozhodnutím ve věci doplňkové ochrany, ať již podle § 14a či § 16 zákona o azylu. Co je však zcela zásadní, důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců a důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 zákona o azylu jsou sice vymezeny shodně, odlišný je však obsah ochrany cizince a jeho právní postavení v České republice podle obou institutů. Článek 24 odst. 2 kvalifikační směrnice stanoví, že členský stát vydá osobám požívajícím podpůrné (tj. doplňkové) ochrany povolení k pobytu, které má dobu platnosti alespoň 1 rok, čemuž odpovídá § 53a odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se osobě požívající doplňkové ochrany udělí oprávnění k pobytu na území na dobu, po kterou mu hrozí vážná újma, nejméně však na 1 rok. Podle § 120a odst. 4 zákona o pobytu cizinců platí, že není-li vycestování cizince možné, policie cizinci udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu, jehož platnost stanoví na 6 měsíců (§ 33 odst. 5 zákona o pobytu cizinců). Pouhé udělení víza za účelem strpění pobytu na dobu 6 měsíců by tedy v případě žadatele o udělení mezinárodní ochrany, kterému hrozí vážná újma, bylo v rozporu s čl. 24 odst. 2 kvalifikační směrnice (...) Stěžovateli nelze přisvědčit ani pokud jde o námitku, že by se v případě, že by posuzoval doplňkovou ochranu v řízení o zjevně nedůvodných žádostech, jednalo o rozhodování o téže věci dvakrát (res administrata). Kromě již zmíněného argumentu, že hrozba vážné újmy se vždy posoudí k aktuálnímu okamžiku, také ustanovení § 120a zákona o pobytu cizinců opakované posuzování téhož podle zákona o pobytu cizinců a zákona o azylu akceptuje. Umožňuje totiž cizincům, u nichž ministerstvo vnitra shledalo v závazném*

stanovisku nemožnost vycestování z důvodu hrozící vážné újmy (§ 179 zákona o pobytu cizinců), požádat o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu (§ 120a odst. 6 zákona o pobytu cizinců), přičemž následně je posuzována i možnost udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu). Toto ustanovení by se v případě, že by zdejší soud akceptoval výklad stěžovatele, stalo obsoletním."

V dané věci Nejvyšší správní soud neshledal důvodu, aby se odchýlil od svých dříve vyslovených závěrů.

Jde-li o „judikatorní rozkol", který byl podle stěžovatele zmíněn v usnesení ze dne 29. 9. 2009, č. j. 4 Azs 51/2009 - 65, je třeba uvést, že rozkol nebyl shledán v otázce aplikace ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale v otázce, zda je krajský soud povinen vyslovit nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí vždy ex offo nebo pouze tehdy, jestliže tento nedostatek důvodů brání věcnému přezkumu správního rozhodnutí a posouzení důvodnosti žalobních námitek, jak dovodil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 9. 6. 2009, č. j. 2 Azs 10/2009 - 53. Z toho plyne, že sporná otázka se týkala existence či neexistence povinnosti krajského soudu vyslovit ex offo nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů při přezkumu rozhodnutí správního orgánu. Tato sporná otázka v posuzovaném případě nevyvstala, proto není námitka o rozporu judikatury Nejvyššího správního soudu přiléhavá. V daném případě totiž účastník řízení v žalobě formuloval žalobní bod, kterým napadal rozhodnutí, pokud jde o neudělení doplňkové ochrany.

Stěžovatel rovněž brojil proti tomu, že krajský soud zohlednil judikaturu (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 – 48, a ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 – 78), jež v době rozhodování stěžovatele neexistovala. Nejvyšší správní soud však například v rozsudku ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 Azs 5/2010 – 55, www.nssoud.cz, uvedl, že judikatura v českém ústavním systému vždy představuje výklad příslušných ustanovení právních předpisů soudy, nejedná se tedy o právní předpisy samotné. Argumentace stěžovatele nepřípustnou retroaktivitou tak není případná. Pokud totiž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že i v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu je správní orgán povinen se v odůvodnění přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany, a že předmětná ustanovení zákona o azylu je nutno vykládat tímto způsobem, pak samozřejmě předmětná ustanovení měla být takto vykládána již od okamžiku uplynutí transpoziční lhůty procedurální a Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany a nikoliv až od okamžiku vydání citovaných judikátů Nejvyššího správního soudu. V projednávaném případě bylo rozhodnutí stěžovatele vydáno až po uplynutí transpozičních lhůt obou směrnic, takže stěžovatel měl ustanovení sám vykládat eurokonformně. V obdobném smyslu se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v citovaném usnesení č. j. 5 Azs 7/2010 – 131 nebo v usnesení ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 Azs 14/2010 - 54. Tím, že krajský soud z uvedených judikátů vycházel, se rozhodně nedopustil nepřípustné retroaktivity, ale aplikoval správný výklad předmětných ustanovení.

Stěžovatel dále nesouhlasil s pokynem krajského soudu, podle kterého má znovu rozhodnout o nároku, jelikož v případě mezinárodní ochrany nelze o nároku hovořit. Ústavní soud v nálezu ze dne 30. 1. 2007, sp. zn. IV.ÚS 553/06, uvedl, že právo azylu *„nelze považovat za právo nárokové; ani Listina, ani mezinárodní smlouvy o lidských právech, jimiž je Česká republika vázána, nezaručují, že právo azylu musí být žádajícímu cizinci poskytnuto. Rozhodnutí o neudělení politického azylu cizinci nemusí proto být nesouladné s čl. 43 Listiny.“* Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že v daném případě nebyla formulace krajského soudu zcela přesná, pokud v napadeném rozsudku uvedl, že stěžovatel znovu rozhodne o nároku. Avšak i pokud by se tato formulace dala považovat za vadu řízení, je zřejmé, že tato vada by nemohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, neboť z rozsudku krajského soudu je zřejmé, co má být obsahem stěžovatelova nového rozhodnutí. Rovněž je zřejmé, že krajský soud in concreto nezavázal stěžovatele tím, jak má v dané věci rozhodnout (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2010, č. j. 5 Azs 7/2010 – 131, www.nssoud.cz).

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další stěžovatelem uváděné důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu